

PRESSITEADE nr 13/23

Luxembourg, 19. jaanuar 2023

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-147/21 | CIHEF jt

Biotsiidide määrusega liidu tasandil saavutatud ühtlustamise tase ei takista liikmesriikidel võtta vastu biotsiidide reklaami piiravaid norme

Need keelud ei takista kaupade vaba liikumist, kui nende eesmärk on tervise ja keskkonna kaitse, kui need on nimetatud eesmärkide saavutamiseks sobivad ja ei lähe kaugemale selleks vajalikust

Rahvatervise ja keskkonna kaitse parandamiseks võeti 2019. aastal vastu kaks Prantsuse dekreeti, mis piiritlevad mitut liiki biotsiide puudutavaid kaubandustavasid ja reklaami. Neis dekreetides on esiteks ette nähtud, et insektitsiidide ja rodentitsiididide osas on keelatud teatud kaubandustavad, nagu soodushindade kindlaksmääramine, hinnaalanduste tegemine ja kauba peale tasuta toodete pakkumine. Teiseks on neis ka piiratud nende toodete ja teatavate desinfitseerimisvahendite reklaami.

Comité interprofessionnel des huiles essentielles françaises (CIHEF) ja eeterlike õlide valdkonnas tegutsevad teatavad äriühingud esitasid Conseil d'État'le (kõrgeima halduskohtuna tegutsev Prantsusmaa riiginõukogu) kaebuse nende dekreetide tühistamiseks, eelkõige nende väidetava vastuolu tõttu biotsiidide määrusega¹.

Conseil d'État küsis seega Euroopa Kohtult, kas selle määrusega ja üldisemalt kaupade vaba liikumise põhimõttega (mis keelab liikmesriikidevahelised koguselised piirangud) on vastuolus liikmesriikide kaubandustavade ja reklaami valdkonnas võetud piiravad meetmed, mis on seotud turul heaks kiidetud biotsiididega ja mille eesmärk on kaitsta rahvatervist ja keskkonda.

Kõnealused piiravad meetmed kaubandustavade valdkonnas ei ole liidu õigusega iseenesest vastuolus.

Euroopa Kohus otsustas, et biotsiidide määrusega ega üldisemalt liidu õigusega ei ole vastuolus riigisisised õigusnormid, mille kohaselt on keelatud teatud kaubandustavad, nagu soodushindade kindlaksmääramine, hinnaalanduste ja hinda mõjutavate kliendisoodustuste tegemine, müügilepingu tüüp- ja eritingimuste diferentseerimine, kauba peale tasuta toodete pakkumine ja muud samaväärsed tavad 14. tooteliigi (rodentitsiidid) ja 18. tooteliigi (insektitsiidid, akaritsiidid ja tooted muude lüljaljalgsete tõrjeks) biotsiidide puhul. Ta täpsustas, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida, kas sellised keelud on **põhjendatud inimeste tervise ja elu ning keskkonna kaitse eesmärkidega**, kas need on sobivad **niisuguste eesmärkide saavutamise tagamiseks** ja ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik nende saavutamiseks.

Biotsiidide määrusega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, millega kehtestatakse täiendava märke kohustus kutselistele kasutajatele suunatud reklaami puhul

Euroopa Kohus otsustas, et biotsiidide määrusega on vastuolus riigisisised õigusnormid, mis nõuavad lisaks selles määruses sätestatud kutselistele kasutajatele suunatud reklaami puhul märke lisamist, kui tegemist on 2. tooteliigi

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT 2012, L 167, lk 1).

(desinfektsioonivahendid ja algtsiidid, mis ei ole mõeldud otseseks kasutamiseks inimeste või loomade puhul) ja 4. tooteliigi (toidu- ja söödaruumid) ning 14. ja 18. tooteliigi biotsiididega.

Euroopa Kohus märkis, et biotsiidide määrus **sisaldab juba** sellist sätet, mis piiritleb **üksikasjalikult ja täielikult** nende märgete sõnastust, mis käsitlevad biotsiidide kasutamise kaasnemise ohtusid ja mis võivad esineda biotsiidide reklaamis. Määruses on nimelt ette nähtud **kohustuslik märged** („Kasutage biotsiidi ohutult. Enne kasutamist lugege alati läbi märgistus ja teave toote kohta.“), **sõnaselgelt keelatud teatavad väljendid** nagu „madala riskitasemega biotsiid“, „mittetoksiline“ või „keskkonnasõbralik“, ning selle eesmärk on laiemalt **keelata mis tahes reklaamiv märged**, mis **võib** kasutajat **eksitada** ohtude suhtes, mida niisugused tooted võivad endast kujutada. Sellest selgub, et **liidu seadusandja on** järelilikult **täielikult ühtlustanud** niisuguste märgete valdkonna, mis käsitlevad biotsiidide kasutamise kaasnemise ohte ja mida võidakse kasutada biotsiidide reklaamimisel.

Riigid võivad teatavatel tingimustel keelata tavatarbijatele suunatud reklaami

Euroopa Kohus otsustas, et biotsiidide määrust tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus riigisisese õigusnormid, mis keelavad 2. ja 4. tooteliigi ning 14. ja 18. tooteliigi biotsiidide tavatarbijatele suunatud reklaami. Liidu seadusandja piiritles küll üksikasjalikult ja täielikult niisuguste märgete sõnastuse, mis käsitlevad biotsiidide kasutamise kaasnemise ohte ja mida võidakse kasutada nende toodete reklaamimisel, kuid ei soovinud reguleerida **kõiki** biotsiidide reklaamimisega seotud aspekte ning eelkõige välistada liikmesriikide võimalust keelata tavatarbijatele suunatud reklaamimist.

Euroopa Kohus kontrollis seejärel, kas need õigusnormid kujutavad endast **kauplemistava**, mida kohaldatakse kõikidele riigi territooriumil tegutsevatele puudutatud ettevõtjatele ning mis mõjutab õiguslikult ja faktiliselt ühtemoodi kodumaiste ning teistest liikmesriikidest pärit toodete turustamist. Euroopa Kohus märkis sellega seoses, et sellised õigusnormid peavad vastama **kahele** tingimusele, mida tuleb kontrollida eelotsusetaotluse esitanud kohtul:

- 1) neid tuleb kohaldada **vahet tegemata** kõigi asjasse puutuvate ettevõtjate suhtes, kes tegutsevad Prantsusmaa territooriumil;
- 2) need peavad **mõjutama õiguslikult ja faktiliselt ühtemoodi** kodumaiste ning teistest liikmesriikidest pärit toodete turustamist.

Lõpuks andis Euroopa Kohus juhuks, kui need õigusnormid mõjutavad rohkem teistest liikmesriikidest pärinevate biotsiidide pääsemist Prantsuse turule kui vastavate Prantsusmaalt pärit toodete turulepääsu, juhiseid, mis võimaldavad hinnata nimetatud õigusnormide kooskõla ELi toimimise lepingu kaupade vaba liikumist käsitlevate sätetega.

Ta otsustas seoses sellega esiteks, et need õigusnormid **sobivad inimeste tervise ja keskkonna kaitse eesmärkide saavutamiseks**, sest nende eesmärk on piirata niisuguste toodete ostmisele ja kasutamisele õhutamist. Teiseks otsustas ta, et teatavate biotsiidide tavatarbijatele suunatud mis tahes reklaami keeld ei lähe **kaugemale sellest, mis on vajalik nende eesmärkide saavutamiseks**. Euroopa Kohus täpsustas nimelt, et need õigusnormid käsitlevad üksnes tavatarbijatele suunatud reklaami ning **ei keela seega kutselistele kasutajatele mõeldud reklaami**. Lisaks on neil **piiratud ulatus**, sest neis ei peeta silmas kõiki biotsiide, vaid üksnes neid, mis kuuluvad 2. ja 4. tooteliiki ning 14. ja 18. tooteliiki, see tähendab **neid, mis kujutavad endast kõige suuremat ohtu inimeste tervisele**, ilma et neid kohaldataks biotsiididele, mille suhtes võib kohaldada lihtsustatud loamenetlust.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriikide kohtu ülesanne.

Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Hoiame ühendust!

